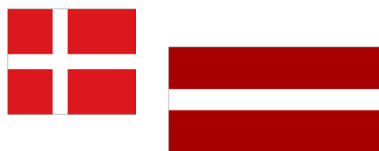

pris: 25 kr.

Foreningen Danmark-Letland

nr. 4, december 2016 24. årgang

ISSN 1901-5720

Juletræet i Talsi foran kulturhuset

Fotograf Uldis Balga

Uldis Balga er en kendt lettisk fotograf. I 1999 tog han initiativet til at stifte Talsi Fotoklub. I 2004 -2005 blev der gennemført et projekt: Talsi 126 om at få registret alle 126 gader i Talsi, et forsøg på at afdække byens intime ansigt.

Indhold

Onkel Dannys Plads	3
Generalforsamling	8
K.U.K.S.	9
Lidt om Talsis historie	10
Baltiske Sjæle	16
Dagbog	21
Rite Nyt	28
18.november fest	32
Koncert	34
Kuldiga og Biedriba Padure	35
Nyheder fra Latvian Institute	38
25 års samarbejde LV-DK	45
Fejring af 25 året	50
Nyt fra Allan Fisker	53
18. nov. på Vestre Kirkegård	55
Moldova og Talsi samarbejder	57
Bestyrelsen	60
Foreningen....	61
Nyttige adresser	62
KALENDER for 2017	63

Kontingent for 2017 bedes betalt snarest muligt.

Se side 7 for nærmere detaljer.

Kontingent for hele året er stadig:

Enkeltpersoner 250 kr

Husstande 350 kr

Unge under 26 og pensionister 175 kr

Organisationer mm. 550 kr

Deadline for næste nummer er 1. marts 2017

Ambassadør Kaspars Ozoliņš og musikere fra Limbaži

Onkel Dannys Plads

Lettisk Dag på Onkel Dannys Plads i København

Anita Vizina, næstformand i foreningens bestyrelse, havde arrangeret, at en gruppe musikere fra Limbaži kom på besøg i Danmark i september.

De spillede på kokle og andre musikinstrumenter og de sørgede for at der var musik på Onkel Dannys plads næsten hele dagen. Københavns Lettiske Kor sang, organiseret af Anda Dyrlund-Parbst og ind imellem kunne man selv prøve at spille på en kokle, det gamle lettiske strengeinstrument. Michael Schäfer fortalte om de lettiske komponister og gav små prøver på musikken, blandt andet fra komponisten Peteris Vasks.

Ambassadør Kaspars Ozoliņš holdt tale og mindede om at det var 25 år siden at Letland var blevet frit, og der var opsat posters så folk kunne læse mere om frihedsbevægelsen og dagene op til selvstændigheden i Letland.

Lettiske varer i god kvalitet kunne købes i de opstillede boder. For eksempel spændende filthatte i mange former, sort keramik og hørarbejder, smykker, lettiske madprodukter og lettisk strik.

Der var også en workshop, hvor man kunne prøve at fremstille sine egne postkort i papir ved Ilze Dilane. Der var mange børn som gerne ville prøve.

Da vejret var flot blev det en fin og festlig dag, som vi gerne vil gentage til næste år. Arrangementet var et samarbejde mellem Lettisk-Dansk Forening, Foreningen Danmark-Letland og CPH World Musicfestival, som blandt andet støttes af København- og Frederiksberg Kommune.

LN

Alle fotos HASSE FERROLD

Lettiske kokke fra Gilleleje havde lavet pirags og bagt kager

**Programmet for aktiviteterne under
Copenhagen World Music Festival
Lettisk Dag lørdag den 10. september på Onkel
Dannys Plads i København**

- 12:00 Åbningstaler
12:15 Folkemusik ensemblerne:
Alojas kulturhus ensemble Māriņa
Limbažu kulturhus ensemble Kamenīte
Limbažu kulturhus ensemble Kokle
13:30 Københavns Lettisk Kor
14:15 Dansegruppen Sagša
15:00 Foredrag om lettisk klassisk musik ved Michael Schäfer
16:00 Københavns Lettiske Kor
17:00 Workshop i Råhuset på 1. sal – prøv at spille på de lettiske strengeinstrumenter: citara, citarkokle og kokle
17:00 Lettiske folkelege, både til børn og voksne, ved Guna Grinberga
18:00 Folkemusik ensembler: Kokle, Kamenīte og Māriņa og Dansegruppen Sagša
19:00 Københavns Lettiske Kor
19:30 Afslutning med Folkemusik ensemblerne og Københavns Lettiske Kor og Dansegruppen Sagša
20.00 Porten lukkes

Hyggesofahjørne, hvor du kan komme til at tale med herboende letter, både de unge og de ældre, som kom til Danmark som flygtninge under Anden Verdenskrig.

AIS Sprogskole – lær lettisk i Danmark, få noget at vide om hvor du kan lære lettisk.

Hør om Rite Højskole i Letland, mens du køber håndstrikkede sokker og vanter og støtter de lokale kvinder i nærheden af skolen.

Salg af kunsthåndværk i boden Nature By Hand, som blandt andet sælger keramik og dåbskjoler i hør fra Letland, se mere på <https://www.facebook.com/ButikNatureByHand>

Tal med kunstneren Ilze Dilane om ”Papir studie Cronquist - sandheden om håndlavet papir”

<https://www.youtube.com/watch?v=4zPYnHhws9s>

”Tundra HAT” viser utallige muligheder for hattedesign og kunstneriske udtryk. Blandingen af dårlige vejrforhold, natur og bymiljø inspirerer Tundra HAT Avant - Garde design. Håndlavet i Letland.

*Fra Limbazi: Alojas kulturhus ensemble Māriņa
Limbažu kulturhus ensemble Kamenīte
Limbažu kulturhus ensemble Kokle*

*Københavns Lettiske Kor, nu "In Corde Meo" med formand Kirsten
Gjaldbæk og ambassadør Kaspars Ozoliņš i midten.*

Fotos HASSE FERROLD

Kære medlem af foreningen Danmark –Letland

Da det efterhånden er meget dyrt for dig som medlem og os som forening at bruge girokort af papir til indbetaling af kontingent, sender vi i år ikke et girokort i bladet. Der er kun ganske få som bruger selve girokortet.

Men det er altså tid for at betale kontingent nu. (Helst i går, men ellers i morgen eller gerne nu.) Hvis du stadig foretrækker et almindeligt girokort sender vi gerne et til dig, hvis du giver besked til kasseren Aase Lundbye (tlf 25320470 eller mail aaselundbye@gmail.com.)

Hvis du gerne vil hjælpe os ved at sende pengene via netbank, men har besvær med det, hjælper vi gerne over telefonen (29460554 eller 23444179).

De fleste vælger i netbank at udfylde indbetalingskort.

Betal indbetalingskort

Ny overførsel

Du skal blot vælge **korttype 01** og **girokontonr 0773654**, men husk også at skrive dit **navn** i meddelelsesfeltet så vi er sikre på hvem der har betalt. Og husk **beløbet**, kontingentsatserne står side 2 og 61.

Indbetalingskort	
Vælg korttype: +01 ▼ eller vælg beløbsmodtager: ▼	
Overførsel fra konto: Erik Løn - 3433036697 ▼ Til rådighed? Tekst på kontoudskrift: (Hvis blank, indsættes navn på modtager)	INDBETALINGSKORT
Indbetaler: Navn: ERIK DAM Adresse: ROSENLUNDSVEJ 8 Postnr./By: 3650 ØLSTYKKE	
Beløb: 250 Kodelinje: +01 ▼ < +0773654 <	Betalingsdato: 07.12.2016
(Undlad evt. foranstillede nuller i begge felter)	

Hvis du foretrækker det kan du også vælge bankoverførsel via en netbank til reg: 1551 konto 0000773654

Generalforsamling

Brønshøj, den 7.12.2016

Indkaldelse til ordinær generalforsamling i Foreningen Danmark-Letland

**Mandag den 4. april kl. 19.00
i "Kulturhuset Kilden", Nygårds Plads 31, Brønd-
byøster**

**Offentlige transportmuligheder: bus 9A, bus 13 eller
S-tog: Brøndbyøster St**

DAGSORDEN

1. Valg af dirigent
2. Formandens beretning
3. Det reviderede regnskab
4. Forslag fra bestyrelsen
5. Forslag fra medlemmer (skal jfr. vedtægterne være
indsendt skriftligt inden 15.februar)
6. Fastsættelse af kontingent
7. Valg af medlemmer til bestyrelsen
På valg er: Kirsten Gjaldbæk, Niels Bendix Knudsen,
Anita Vizina Nielsen og Anda Dyrhund Parbst.
8. Valg af 2 suppleanter til bestyrelsen
9. Valg af revisor, revisorsuppleant
10. Eventuelt

Oplysninger om madbestilling i næste nummer af bladet.

**Husk at betale kontingent for 2017 før generalfor-
samlingen.**

Se side 7

K.U.K.S.

Komiteen for Udlandsforeningers Kulturelle Samvirke havde igen i år inviteret formanden for Danmark-Letland Foreningen til åbningen af en udstilling om UNESCOs Verdens Arv i forskellige lande. 36 lande viste deres helt specielle ting som er under Unescos beskyttelse. Den lettiske ambassade havde valgt at vise et billede af et jugendstil hus i Riga. Foreningens medlemmer var også inviteret til udstillingen, som blev vist på Københavns Rådhus i en uge fra den 24. oktober til den 29. oktober.

Foto og tekst LN

*Sekretær Linda Kucina
foran Jugendstilplaka-
ten.*

*Kirsten Gjaldbæk i
Rådhusalen*

Lidt om Talsis historie

Talsi er beliggende i den vestlige del af Letland, Kurland, ca. 120 km vest for Riga. Byen har i dag ca. 11.000 indbyggere, og i hele Talsi Region er der knap 35.000 indbyggere.

Byen er kendt som byen med de ni høje. På en af dem, Borghøjen (Talsu pilskalns), der rejser sig op fra den ene af byens to søer har der fra det 10. til det 14. århundrede ligget en borg. Borgen har været befæstet med sten og har haft en dobbelt væg af rundtømmer. Man har ved udgravninger i 1930'erne fundet spor af bebyggelse inden for murene, men på overfladen er der i dag intet at se. Det var det største slot i den nordlige del af Kurland.

Talsi nævnes første gang i historien i 1231 i forbindelse med de baltiske korstog. Her blev der indgået en aftale mellem den kuriske kong Lamekin og den romerske kirkes udsending, Baldwin von Alna, hvorefter kurerne underkastede sig den katolske kirke i Riga. Lamekin var høvding over

Hovedgaden, Liela Iela

Kalna Iela, vejen fra kirken til mejeriet.

den nordlige del af Kurland med residens i Talsi. I det 13. århundrede blev området underlagt tyske ridderordener, den oprindelige borg brændte ned, og en ny ridderborg blev bygget lidt nordligere, på den nuværende Møllehøj, Dzirnaukalns. Omkring borgen opstod der en bebyggelse, og i løbet af 1400-tallet bosatte der sig håndværkere og handelsmænd i byen. Ved udgravninger i 1990'erne har man fundet en mængde håndværktøjer, spydspidser og smykkegenstande. De er vidnesbyrd om, at indbyggerne har været gode håndværkere, agerdyrkere og kvægavlere. I 1561 blev Talsi en del af hertugdømmet Kurland. I årene fra 1561 til 1569 var Kurland en vasalstat til storhertugdømmet Litauen, og fra 1569 til 1726 var det en del af det polsk-litauiske fællesskab. I årene fra 1642 til 1682 var Jacob Kettler hertug af Kurland, og i denne periode nåede Kurland et højdepunkt i velstand. Jacob var ivrig fortaler for merkantilismen, og me-

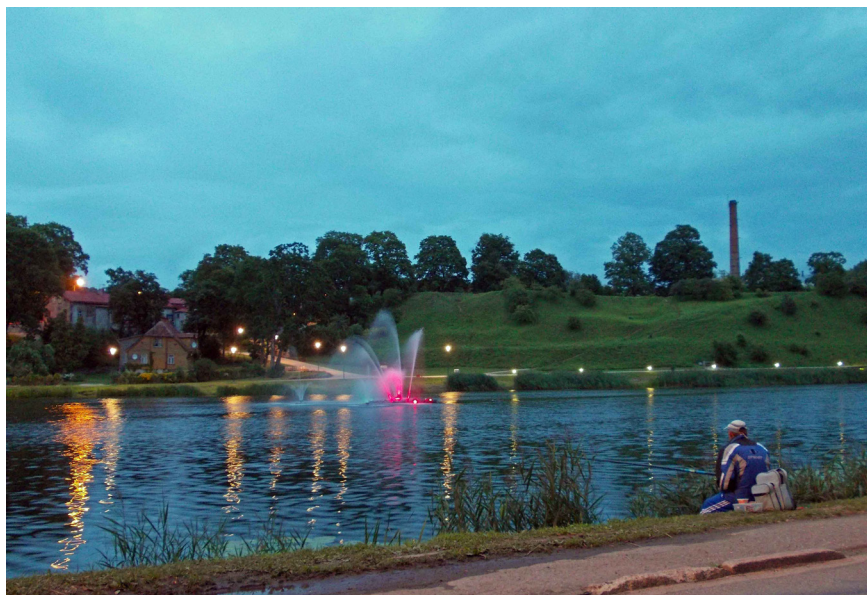
talproduktion og skibsværfter blev langt mere udviklet. Der opstod handelsrelationer med nærliggende lande men også med England, Frankrig, Nederlandene og Portugal. Jacob etablerede en handelsflåde med basis i Ventspils og Liepaja, og man anskaffede sig kolonier i Afrika og Vestindien. Også i Talsi opstod der en metalvirksomhed.

Men både Sverige og Polen-Litauen var interesseret i Kurland. Det kom til en svensk-polsk krig, hvorunder svenskerne tog hertug Jacob til fange. I denne periode overtog hollænderne kolonierne, og handelsflåden og fabrikkerne forfaldt.

Talsi blev ramt af to pestepidemier, i 1657 og i 1710, og efter den sidste epidemi var der kun 10 mennesker, der overlevede. I 1733 blev byen ødelagt af en storbrand.

I 1795 blev Kurland annekteret af Rusland i forbindelse med den tredje deling af Polen, og Talsi kom derved under russisk herredømme.

I begyndelsen af det 19. århundrede begyndte jødiske han-

Talsu Ezers, en rolig aftenstund, hvor der fiskes ved søen.

delsfolk at bosætte sig i Talsi, og deres andel af befolkningen steg i løbet af århundredet fra 20% til 41%. Den jødiske befolkning tjente deres udkomme ved handel, håndværk og transportvirksomhed, og de grundlagde også flere industrivirksomheder.

I 1863 blev den første folkeskole etableret under ledelse af Frīdrihs Feldmanis, og i 1873 kom den første privatskole. Kārlis Milēnbahs, en berømt lingvist, var leder af denne skole fra 1881 til 1889. På skolen blev der undervist på tysk, og i 1887 blev der åbnet en skole, hvor undervisningen foregik på russisk. Denne skole eksisterede frem til begyndelsen af Første Verdenskrig.

I forbindelse med den russiske revolution i 1905 var der også et oprør i Talsi. Det blev slået ned og efterfulgt af straffekspeditioner. Herunder blev nogle af indbyggerne skudt og ca. 60 bygninger brændt ned. Men livet i den lille by fortsatte, og nye huse blev bygget.

I 1915 kom der tyske tropper til byen, og befolkningstallet sank fra 5000 til 1100 indbyggere. I 1917 fik byen rettigheder af den russiske provisoriske regering. (Efter februar revolutionen i Rusland, men tyskerne holdt sig stadig ved magten frem til slutningen af 1. Verdenskrig). Efter 1. Verdenskrig blev den lettiske stat proklameret, men det første år efter krigen var præget af forskellige væbnede grupper, der stredes om magten. Men fra 1920 gik det igen fremad. Talsi var og forblev en by med håndværkere og handelsfolk. I næsten hvert hus var der en lille butik.

I 1935 havde byen 4116 indbyggere, heraf 82 % letter, 12 % jøder og 3 % tyskere. Men i 1941 under den tyske besættelse under 2. Verdenskrig blev næsten alle jøder henrettet. For nogle få lykkedes det at komme til Sovjetunionen.

I 1940 blev Letland en republik under Sovjetunionen, og det fortsatte efter afslutningen af 2. Verdenskrig. I 1950'erne og 60'erne fandt der et opsving sted. Der blev anlagt parker og pladser, og gader og stier blev renoveret i et hidtil uset omfang. I 1960 blev der åbnet en stor biograf, og der blev også

bygget en stor friluftsscene.

I 1965 blev der grundlagt en metalvirksomhed "Talsi". Den var på det tidspunkt den største og mest kendte virksomhed i byen. Den gav arbejde til 350 mennesker, og den var den største virksomhed inden for sin art i Sovjetunionen.

I 1976 blev det nuværende rådhus og hotellet, hvor mange fra Lejre har boet, bygget.

Letland blev en selvstændig stat i 1991. I dag symboliserer Kēniņkalns-bakken den nye tid. Den har fået en patriotisk betydning. Allerede under den første uafhængige stat (1918-1940) bad byen Talsi billedhuggeren Kārlis Zemdega om at skabe monumentet "Koklētājs", til minde om de faldne i den lettiske uafhængighedskrig. Der blev fundet en stor granitsten i de store skove ved Dundaga, og der blev rejst midler til opførelsen. Men først i 1995 fik kunstneren Vilnis Titāns overdraget opgaven at afslutte arbejdet, og den 16. november 1996 kunne Letlands præsident, Guntis Ulmanis, afsløre monumentet.

Forandringen har kunnet mærkes på mange områder. Talsi er igen blevet en handelsby, og der er den ene butik efter den anden, større og flottere end nogensinde tidligere.

I forbindelse med uafhængigheden er det religiøse liv også blevet vakt til live igen. Der er blevet bygget en Adventist kirke, og den katolske kirke er under genopførelse.

På Baznīckalns ligger den evangelisk-lutherske kirke. Den blev bygget i 1567, og den hæver sig højt over byen.

Talsi har en rig tradition for kulturelle og uddannelsesmæssige aktiviteter. I 1887 blev der dannet en kulturforening, og den har siden 1912 haft til huse i byens kulturhus. Huset blev bygget ved hjælp af donationer, medlemsbidrag, indtægter fra lotterier mm. Man begyndte nu at danne dramagrupper, dansegrupper, kor og at etablere udstillinger af lokale kunstnere. Kulturhuset har i de seneste år gennemgået en omfattende renovering, og det dannede ramme for "Lejredagene i Talsi" 2014.

I 1919 blev der oprettet et gymnasium i den tidligere baron von Fircks residens. Denne bygning er nu museum. I 1957 flyttede gymnasiet til sin nuværende lokalitet, og i 1998 fik det navnet Talsi Gymnasium. Gymnasiet er et statsgymnasium, hvilket forudsætter, at karaktergennemsnittet ligger over et vist niveau. Der er kun ganske enkelte statsgymnasier i Kurland. En gruppe af elever fra gymnasiet var i april 2015 på besøg på Østfri- og Efterskole.

Forfatteren takker historielærer ved Talsi Statsgymnasium, Antra Grube, for gennemlæsning af manuskriptet og for gode råd.

Kilder: <http://www.talsi.lv/talsi-city-eng>, Wikipedia mv.

Artiklen har været bragt i de historiske foreningers blad i Lejre, oktober 2015.

Jørgen Lauterbach

Moderne boligblok dekoreret af kunstneren Andris Vitola.

Baltiske Sjæle

I sidste nummer af bladet havde Peter Fjerring anmeldt bogen "Baltiske Sjæle" af Jan Brokken. Bogen består af 15 selvstændige kapitler/noveller og hvis man ikke har fået købt eller læst bogen endnu er her en lille forsmag. Jeg har valgt et kapitel ud som er refereret herunder.

Kapitlet hedder: "Boghandleren i Riga" og undertitlen er Jānis Roze og sønner.

Historien handler om Boghandleren Janis Roses slægt og deres liv fra 1878 til 2007.

Forfatteren Jan Brokken fortæller om sit møde i Riga i 2007 med barnebarnet Ainars Roze som nu er 60 år, hvor Ainars fortæller slægtens historie til forfatteren. Den første Janis Roze bliver ansat hos en trykker og forlægger i Cesis og lærer faget og bliver forfremmet til driftchef. Men efter

opstanden mod zaren i 1905, hvor blandt andet hans overordnede bliver henrettet flytter han til Riga. I en stor ejendom på Krišjāna Barona Iela starter Jānis Roze en boghandel og forlag i 1914. Han er gift med Emma og sammen får de tre børn, den ældste Ilmars, Janis og datteren Aina. De bor i en lejlighed ovenpå forlagskontoret.

Janis Rozes butik gik godt især i tiden mellem 1920 til 1940, hvor Letland var selvstændig. I 1935 var der 30,4 studerende pr. tusind indbyggere på universitetet i Letland, mod 20,8 i Frankrig og 16 i Storbritannien. De studerende købte deres bøger hos Janis Roze.

Så indgik Hitler og Stalin en ikke-angrebspagt, som Molotov og von Ribbentrop underskrev den 23. august 1939. Den 17. juni 1940 angreb sovjethæren Letland og den 5. august

blev Letland den fjortende republik i Sovjetunionen.

Janis Roze mente at det ikke kunne gå så galt, nu da Letland var en del af Rusland som det havde været tidligere og at Den Røde Hær ydede beskyttelse mod nazisterne. Men den 14. juni 1941 blev Janis Roze og hans kone Emma arresteret, deres yngste datter var ikke hjemme, hun sov hos en veninde. Men i god tro opgav de adressen og Aina blev hentet og alle tre ført bort.

Hvad agenterne fra Tjekaen (en forløber for KGB) ikke vidste var at den ældste søn Ilmars og hans kone med deres etårige søn var flyttet ind i lejligheden i ejendommen på tredje sal. Og på fjerde sal fjerde sal boede Janis jr. og hans unge brud. På Tjekaens formular stod kun : familien Roze, Baronagade 3/5.

Familierne på de andre etager forholdt sig i ro og så gennem gardinet at Janis, Emma og Aina blev ført bort.

Janis blev skilt fra Emma og Ainas og sendt til Solikamsk i Sibirien. Han blev officielt arresteret fordi han var en klassefjende. Han ledede et kapitalistisk foretagende, der havde tre ansatte. Enhver lette som ejede et stykke jord, et hus eller en forretning eller et firma, blev deporteret med hele sin familie. Det var en etnisk og en social udrensning. Janis døde af sult og udmattelse i maj 1942.

Janis Rozes søn, Ilmars og hans kone og barn flygtede og nåede efter en lang rejse til London, hvor Ilmars døde i 1963, han nåede aldrig at opleve at Letland blev frit.

Den anden søn, kaldet Janis jr. og hans kone flygtede også og rejste tværs gennem Letland, Litauen, Polen og nåede til Tyskland, hvor de blev arresteret og sendt tilbage til Letland. Men da konen, som talte flydende russisk, var læge, blev de dirigeret hen til en garnison i det nordøstlige Letland. Her kom deres søn Ivars til verden i 1945 og sønnen Ainars i 1946.

Emma og Aina tilbragte seks år i straffelejren Ust-Port, 350 km. nord for polarcirklen ved munden af Jenisej i Det Nordlige Ishav. Aina blev som øvrige lettiske mindreårige løs-

ladt i 1947 og sendt tilbage til sit fædreland. Hun var alvorligt syg af tuberkulose. Moderen Emma skulle som andre mødre blive i lejren. Men hun gjorde noget som var lig med selvmord. Hun nægtede at tage afsked med datteren som var syg og ikke kunne klare sig alene. Tre fire uger var de undervejs til Letland. Ingen kontrollant og ingen betjent turde bede Emma om den attest, der gav hende ret til at bevæge sig frit. Det beslutsomme endda lidt udfordrende blik, som hun så på folk med, beskyttede dem mod at blive anholdt på den flere tusind kilometer lange færd fra Jenisej til Riga. Da hun endelig ankom til Riga måtte hun gå under jorden. Ikke hos sin søn Janis, det ville have været for farligt, men hos en ven af sin mand. En professor i filosofi, han ansatte hende som husholderske. I 1953 døde Stalin, men Emma turde ikke melde sig hos autoriteterne, først i 1958 meldte hun sig på Rigas Rådhus. Ainars fortæller: ”jeg var 12 år da hun omfavnede mig og sagde: ”Ainars jeg er din farmor”.”

Selve boghandlen eksisterede stadig, nu hed den bare ”Boghandel nr. 3”. I 1962 blev en ung pige ansat og hun arbejdede der i mange år og begyndte at interessere sig for slægten Roze. Hun havde fundet fotografier og breve i kælderen, og hun levede i den tro at alle i familien var døde og omkommet i Sibirien. I 1981 fik boghandlen et nyt

navn Amber, men mange butikker hed amber, så hun søgte om navneforandring. Hun ønskede at butikken skulle hedde Roze efter stif-

teren og der der skulle være et portræt af ham på bygningen. En dag kom en lille visse dame ind i butikken og spurgte til planerne om navneforandringen, hun havde hørt om det på tv. Hun spurgte gentagne gange, hvorfor skal butikken hedde Janis Roze, og boghandlersken svarede: "Hvorfor vil De vide det?" hvorefter kvinden svarede: Jamen jeg er Aina, Janis Rozes datter. Derefter fik boghandlersken kontakt til sønnen Janis og i 1988 var situationen i Letland således at det lykkedes at afsløre Janis Rozes portræt på gavlen af boghandlerbyg-

ningen på Kristian Barona den 30. november i overværelse af kulturministeren og mange prominente personer. Blandt gæsterne var også Aina som græd og hviskede at det var en skam at moderen Emma ikke nåede at opleve dette. Hun døde tre år forinden 97 år gammel. Ni måneder efter dannede esterne, letterne og litauerne en menneskekæde fra Tallinn til Vilnius 600km lang.

Da Berlinmuren faldt gik de to mennesker, boghandlersken Inara og Janis Rozes barnebarn, Ainars i gang med at forberede sig på det kapitalistiske system. De besøgte messer og Ainars tog kursus i økonomi Amerika. De to begyndte at spille på to heste. Ainars fik tilkendt lejlighederne og kontoret, men ikke forretningen. Som kompensation for forretningen fik han statsobligationer, som han anbragte i privatvirksomheden Janis Roze APS. Samtidig holdt Inara statsvirksomheden Janis Roze kørende, ingen var jo i stand

til at forudsige hvordan situationen ville udvikle sig. Først i 1996 blev de to virksomheder flettet sammen. Hvad var fordelene ved dette?

Jo, forfatteren bliver kørt ud til et stort butikscenter ca. 20 km uden for centrum, finansieret af tyske investorer. Her ligger en ultra moderne boghandel, som sælger lige så mange russiske som lettiske bøger. Da boghandlen var færdigindrettet mødte en mand op og præsenterede sig som forretningsmand og roste butikken og sagde at nu havde han brug for beskyttelse så ruderne blev i forretningen. Ainars sagde at boghandlen stadig er et statsfortagende så han måtte rette henvendelse til Kulturministeriet. Således slap han for afpresning.

En krølle på historien kommer til sidst. Ainars fortæller at hans søn Janis den Tredje, havde forsøgt sig i it-branchen, men nu arbejdede i boghandlen. En aften ville han tale med sin far. Om han måtte præsentere sin kæreste? Selvfølgelig. Han ringede på mobilen og kort tid efter kom en billedskøn ung dame. En russisk pige.

Ainars fortalte, hun talte ikke et ord lettisk. Den nat kunne Ainars ikke sove. Tankerne om hvad der var overgået hans familie kørte rundt i hovedet.

Det blev morgen og han stod op og lavede morgenmad, og duften lokkede sønnen Janis ud. Han sagde: "Jeg forstår din sorg" sagde han synligt beklemt. "Jeg har prøvet at fortie det for dig så længe som muligt." Hvortil Ainars svarede: "Det

havde du ikke behøvet at gøre. Det er dit liv, det er din fremtid, det er dit valg. Du har min velsignelse."

LN

Jānis Roze

anno 1914

Dagbog

VALBYSOGNENES REJSE TIL VENSKABSMENIGHEDEN I NERETA, LETLAND D. 10. TIL 15. AUGUST 2016.

Fra præsten Ole Petersen har vi fået lov til at tage nogle ud-
drag fra hans rejsebeskrivelse af turen til Nereta i Letland.
I dagbogen har vi fundet nogle interessante beretninger om
Neretas Kirkes historie. Venskabet mellem menighederne
har til næste år bestået i 25 år.

Ole Petersen og hans kone boede hos præstefamilien i
Nereta, og dér samledes de som så mange gange ved tidligere
venskabsbesøg i det lille køkken og snakkede lystigt om fa-
milie og venner, om besøget i almindelighed og meget andet.
Her fortalte Aldis (præsten i Nereta) pludselig, at han pr. 1.
september skulle være provst ca. 120 km. nord for Nereta i
byen Madona (ca. 9.200 indbyggere). Familien ville blive bo-
ende i Nereta i to år, så deres yngste søn, Pēteris kunne gøre

sin gymnasiale uddannelse færdig der. Herefter ville familien flytte permanent til Madona.

Ud over snakken om det nye embede og situationen for menigheden i Nereta, blev der også drøftet den nye situation i den lettiske kirke. Først på sommeren havde man med et stort flertal fået vedtaget, at det ikke længere skulle være tilladt for kvinder at virke som præster i den lettiske kirke. Aldis forklarede, at han ikke selv havde noget problem med kvindelige præster, han kunne i bibelen se, at de første forkyndere var de kvinder, der kom fra graven påskemorgen, men også se, at der i pastoralbrevene stod, at man skulle vælge mænd som præster. Han havde selv undladt at stemme ved afstemningen på synoden. Der var nok sket uregelmæssigheder i afstemningen og optællingen; men Aldis udtrykte det pragmatisk: Reglerne kunne tolkes!

Aldis var derimod noget forstemt over især dele af den tyske evangelisk-lutherske kirkes stærke angreb på den lettiske evangelisk-kirke (ELCL) p.g.a. af forbuddet mod kvindelige præster. "Udenlandske kirker skal ikke støtte den lettiske kirke med det formål at få indflydelse! Vi må selv have tid til at finde vores egen vej indenfor det lutherske fællesskab!"

Aldis orienterede mig også om, at ganske få dage før besøget havde den lettiske kirke udnævnt en ny biskop, Hans Jönsson. Han var af fødsel svensker. Ganske vist havde han boet i Letland i lidt over 10 år og var gift med en lette og havde varetaget vigtige poster i den lettiske kirke, men han var udlænding, og Aldis fandt det ikke uproblematisk.

En dag skulle gæsterne besøge Nereta kirke og høre præsten Aldis fortælle om kirkens historie. Den er fra 1593 og bygget af grev von Effern.

Før denne kirke har der ligget en trækirke, men i 1581 bad kurfyrst Gothard Ketler af Kurzeme, som havde tilsluttet sig Martin Luthers syn på kristendom, grev Vilhelm von Efern om at opføre en Evangelisk-Luthersk kirke i Nereta. Det tog 9 år at bygge kirken, hvilket greven var meget utilfreds

Kirken i Nereta

med. Han syntes det gik alt for langsomt. Nereta kirke er den ældste bygning i miles omkreds! Den er nu kommet på UNESCO's liste over bevaringsværdige bygninger.

I kirkens kor hænger to gravplader til minde dels om grev von Eferns søn, som druknede i 1595 kun 15 år gammel, da han en vinter trådte igennem isen, dels til minde om grev von Efern selv, hans hustru og børn. Disse to gravplader er unikke i Letland. Man har i lange tider ikke kunnet tyde indskriften på pladerne, men nu er det fastslået, at det er oldprøjsisk. Man kender ikke den kunstner, der har udført disse arbejder; men man er klar over, at han er fra Holland. Familien von Efern har haft gravmæle under alteret i kirken; men efter 1. Verdenskrig blev gravene fjernet. For 30 år siden blev sarkofagerne med greve-familien bragt til Rundale Slot.

Vi fik også at vide, at trods mange krigshandlinger i og omkring Nereta, så har kirken som sådan ikke lidt nogen næv-

neværdig skade. De værste ødelæggelser fandt sted under Napoleonskrigen. De franske tropper anvendte kirken som lagerrum, og man førte lagerlister og regnskab på væggene og kirkebænkene. Det tog 4 år at få tallene på vægge og bænke væk!

Under 1. Verdenskrig benyttede tyske soldater rummet til at holde gudstjeneste i; men også som hospital.

Da den røde hærs tropper kom, ødelagde de en del inventar, bl.a. gravede de stenene op omkring alteret for at se, om der var noget at røve i gravkapellet under alteret. Bænkene blev også brændt, og sovjetterne benyttede kirkerummet som fængsel for deres tyske krigsfanger.

I den efterfølgende periode - i den første republiks tid - sørgede sognets første menighedsrådsformand for, og at kirken igen blev bragt i orden, så den igen kunne tjene som gudstjenesterum.

Under 2. Verdenskrig var der fra tysk side givet ordre til, at kirken endnu engang skulle tjene som opmagasineringsrum. Der gik dengang en jernbane mellem Jekabpils og Nereta, og man ville benytte denne mulighed for at fragte en masse sække til opmagasinerung i kirken. Men den lavere rangerende officer, som skulle udføre ordren, ville ikke adlyde, da han mente, at man da vanhelligede bygningen. Kirken undgik på denne måde enhver form for ødelæggelse. Ja, det vil sige, kirkens klokke blev på et tidspunkt ødelagt. Der fortælles 2 beretninger om, hvad der var årsagen her til. Den ene siger, at det var russerne, der med vilje skød den i stykker, for så kunne der ikke ringes til gudstjeneste. Den anden beretning går på, at russerne i deres fremrykning efter de flygtende tyske tropper havde gjort sig til vane at skyde på alle højtliggende mål, fordi tyskerne plejede at placere snigskytter i f.eks. kirketårne og på den måde forstyrre russerne i deres fremrykning. Tårnet i Nereta Kirke blev altså også beskudt og klokken derved ramt og ødelagt. Men uanset hvilken forklaring, der er den rigtige, så opnåede russerne, at der ikke længere kunne ringes.

Aldis fortalte, at sognepræst Arthur Kaminskis, der var præst i den sovjetiske besættelsestid, engang forhindrede besættelsesmagten i at anvende kirkerummet til andet end kirkerum, f.eks. hestestald, lagerrum eller sportshal. Han nægtede at udlevere kirkens nøgler - og altså med livet som indsats.

I kirkens kor hænger også to mindetavler for de indbyggere i Nereta, som er omkommet i KZ-lejre i Sibirien.

Der var i 1940'erne to meget omfattende deportationer til Sibirien. Den 14. juni 1941 blev al lettiske militærpersonale fængslet, men også andre, der havde haft ansvarsfulde poster. Mændene blev skudt; kvinder og børn sendt til Sibirien. Den anden store deportation fandt sted den 25. marts 1949. Her blev især alle, der havde jord og fast ejendom (bl.a. gårdmænd og deres familier) ført til Sibirien (de var jo naturligvis alle kapitalister!).

Tavlerne blev hængt op i kirken i år 2002.

Døbefonten er en gave fra Valbysognenes Letlandssamvirke. Den har oprindeligt stået i Enghave Kirke.

Den ene af de to imponerende lysekroner, der hænger i kirken – den tættest på kirkens kor – er skænket af grev von Effern. Den anden store, smukke lysekrone er en gave, som en svensk officer ved navn Plattenberg har skænket. I 1700-tallet, hvor Rusland førte krig mod Sverige om Letland, skulle Plattenberg være blevet såret under kamp med russiske styrker i området. I taknemmelighed over, at folkene i Nereta plejede ham så godt, så han overlevede, skænkede han siden kirken denne smukke lysekrone, fordi Gud havde skånet hans liv.

Aldis nævnte, at ved årsskiftet var der ca. 300 sogne i hele Letland under den Evangelisk-Lutherske Kirke i Letland. Af statistikken fremgik det, at Nereta Sogn var et gennemsnitssogn. 125 personer i Nereta havde betalt de 15 Euro, det koster at være medlem af kirken; regnes børnene med er menigheden på ca. 250. Flere i byen magter ikke at betale det årlige kontingent og er derfor slettet af medlemslisten, men man anser dem alligevel på en måde stadigvæk som medlemmer, så i alt er der ca. 300 personer i menigheden.

I Nereta deltager børn i nadveren. Det har Aldis fået gennemført i sine år som byens præst; men dette er langt fra almindeligt i Letland. I snit er der 35 til gudstjeneste.

Aldis nævnte de forskellige former for menighedsarbejde. Især lægges der vægt på børne- og ungdomsarbejdet. Der er 40 børn i søndagsskolen. De er delt i to grupper.

Der er diakonalt arbejde med genbrugsbutik og aktivitet på plejecenteret.

Om sommeren er kirken åben for turister hver lørdag. Da er den frivillige kirketjener og præstedatteren til rådighed som guider. Der er mange besøgende.

Vi fik også at vide, at menighedsrådet har sat et større renoveringsarbejde i gang – både ud - og indvendigt.

Man har søgt og modtaget 10.000 Euro fra statens midler

til sikring af kulturminde. Man er derfor gået i gang med at reparere kirkens fundament udvendigt og man håber på at modtage flere midler fra EU, så kirken kan males udvendigt, hvilket den sandelig også trænger til. Sognene i Valby gav ellers for ca. 9 år siden penge til maling af kirkens ydre; men det trænger altså til det igen!!

Kirkens tårn og våbenhus skal renoveres til næste år, har man planlagt.

Menighedsrådets nye formand og hans kone, der arbejder på byens rådhus, gør en virkelig stor indsats for at søge pengene fra både den lettiske stat, fonde og EU for at få gennemført de store projekter.

Tekst og foto Ole Petersen

Se side 7 angående betaling af kontingent

L		BG Bank	GIROINDBETALING	KVITTERING
Indbetaler	8 7	Betalemottagers kontonummer og betegnelse 077-3654 Foreningen Danmark-Letland Kildebækvej 34 3660 Stenløse		Betalemottagers kontonummer og betegnelse 077-3654 Foreningen Danmark-Letland Kildebækvej 34 3660 Stenløse
Evt. meddelelse vedr. betalingen kan kun anføres i dette felt		Underskrift ved overførsel fra egen konto		Post Danmarks kvittering
Kroner	Øre	Betalingsdato eller	Betales nu	Gebyr for indbetaling betales kontant
Til maskinel aflæsning – Undgå venligst at skrive i nedenstående felt		Dag Måned År 26-10-06		Kroner Øre
+01<		+0773654<		

Rite Nyt

Sommeren gennem har der igen i år været travlt med kurser på Rite Højskole.

Vi startede med kvindekurset, som vi nu har haft gennem de sidste 20 år. Lokale kvinder og danske kvinder arbejder sammen i forskellige håndarbejdsworkshops.

Der støbes fuglebade i cement med mønster af store rabarberblade

I år var Lisbeth Andersen igen med fra Danmark, og hun underviste i at strikke på rundpinde, som man ikke kender i Letland på landet. Så var der igen i år kurveflet i pil, der som altid gav et flot resultat, vi har to meget dygtige lettiske lærere. En anden lettisk lærer underviste os i at lave mandalas i farvet garn over tynde træpinde. Mange

Fin kirke lavet i hø

Mandala lavet med forskelligt farvet garn over 4 pinde.

forskellige kort blev fremstillet, marmorering med oliefarver i vand, og kort med blomster, lavet af tynde papirstrimler. Fine perlearnbånd blev der vævet og ikke mindst blev der støbt 22 fugleba-
de i cement med rabarberblade mønster. Den sidste dag havde vi en ekskursion til et hømuseum. Der kunne man komme i en uge og bygge figurer af hø, i år var temaet Shake-
speare.

Vi havde 2 bør-
nekurser, et for de mindre børn og et for de stør-
re. Der er vældig tilstrømning til kurserne, blandt andet fordi pri-
sen pr. barn 40

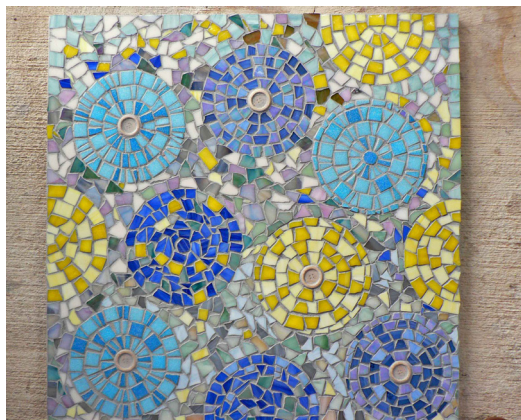
euro (ca. 300 kr.) for en uge er rimelig. Resten af udgifterne betales af højskolens støttekreds.

De lettiske lærere på børnekurset havde besluttet at spille teater med børnene og der blev øvet hele ugen på et stykke, der mindede om det danske teaterstykke, Dyrene i Hakkebakkenskov. Det endte med en festforestilling for forældrene.

Kurset for de større børn er et rollespilskursus og det er andet år vi afholder det. Der deltog 30 børn. Det er en dansk instruktør Tune Harbo og hans assistent Nikolaj som står for det og så hjælper de lettiske lærere. Undervisningen foregår på engelsk og de store elever hjælper de mindre. Der blev lavet grufulde knoglehænder af latex og sår med blod der drev ud af såret, der blev sminket hoveder, så man ikke kunne se hvem det var og spillet rollespil og lavet plot, skudt med bue og pil, og kæmpet med sværd. En vældig

Børnene spiller rollespil

aktiv uge.
Den sidste uge i juli
og begyndelsen af
august var der mosaik
kursus ved kunstne-
ren Ilze Dilane. Her
blev produceret kolos-
salt mange ting, små
krukker i smukke
farver til potteplanter,
taburetter med mosa-
ik, borde med mosaik,
ja sågar en trillebør fik

mosaik. På skolen blev der hængt et relief af en trane op på
muren. Skolens badeværelse blev dekoreret med mosaik, alt
i smukke farver. Alle kursisterne var vældig engagerede og
vi sluttede af med en smuk udstilling. Se Ilzes flotte billeder:
<http://ilzedilanesart.blogspot.com/2016/08/mozaika-rite.html#more>

og se flere billeder på
skolens hjemmeside:
www.ritetautskola.org

Foto og tekst LN

Hø musikanter

18.november fest

Søndag den 20. november fra 15-19 blev Letlands nationaldag fejret i kulturhuset Kilden i Brøndbyøster.

Over 200 personer var mødt op til festen, kvinder i smukke kjoler og mange fint pyntede børn med strutskårter og butterfly.

Alle blev bænket i den store sal og billedet af Letlands præsident tonede frem og han holdt en tale til letter i udlandet. Præsidenten talte på lettisk med engelske undertekster, så også danskere kunne følge med. Blandt andet ønskede han at letter i udlandet gerne måtte vende hjem, de var ressourcestærke personer som kunne være med til at styrke og bidrage til landet.

Derefter holdt ambassadør Kaspars Ozoliņš en tale, som han bagefter kort refererede på engelsk, til de danskere der ikke forstod lettisk.

Så fortalte Lettisk- Dansk Forening om deres lørdagsskole. Lørdagsskolen er et tilbud til f. eks en familie med en dansk far og en lettisk mor, som ønsker at deres barn lærer det lettiske sprog og holder det ved lige. Forældrene møder om lørdagen op med deres barn, som får undervisning og synger lettiske sange, mens forældrene venter udenfor og får snakket lidt.

I dag sang den lille skolegruppe en lille børnesang på lettisk for os. Vi fik at vide, at der var kommet nye elever og det var man rigtig glade for.

Næste nummer på programmet var Anda og Sabine som kom gående ned mod scenen og sang meget højt og flot. Derefter kom hele Københavns Lettiske Kor på scenen, og der var nu kommet flere medlemmer i koret heriblandt 3 mænd. Koret har nu endelig fundet frem til deres navn, det skal fremover være "In Corde Meo".

De sang i en time og derefter gik gæsterne ud til det flot opdækkede bord, hvor alle havde medbragt noget. Der var mange lettiske specialiteter, pirags, grå ærter med spæk, lettisk kartoffelsalat, rødbedesalat og fine kager. Desuden kunne man få lettisk øl og balsams i baren.

Senere blev den fine kage skåret ud og man kunne få kaffe. Så blev alle kaldt ind i salen igen, for nu var der fællessang og sangkonkurrencer.

Igen i år en festlig og dejlig eftermiddag hvor folk havde lejlighed til at tale sammen og lytte til og synge lettiske sange. Vi danskere fra Foreningen Danmark-Letland er meget glade for at være med og siger tak til alle der har arrangeret.

Foto Jørgen Lauterbach og tekst LN

Smukt dækket bord, med lækkerier.

Koncert

31. januar 2017 kl. 19

Koncert i Aalholm kirke med Københavns Lettiske Kor

I anledning af Foreningen Danmark – Letlands 25 års jubilæum i 2017, og i samarbejde med foreningens venner Valbysognenes Letlandssamvirke/Aalholm Menighedssamfund, inviteres hermed til en koncert med Københavns Lettiske Kor "In corde meo".

Korets dirigent er den unge 24 årige, talentfulde Sabine Soida. Siden foråret 2012 er korets medlemstal vokset til 17 herboende letter. Koret har sunget til mange begivenheder, blandt andet givet en lille koncert til Foreningen NORDENS repræsentantskabsmøde på Christiansborg i foråret 2014. Koret har også deltaget i den store Sang- og Danse festival i Letland i 2013, samt i de Nordiske og Baltiske landes korfestival i Riga i sommeren 2015.

Koret har også repræsenteret Letlands interesser ved at synge lettiske folkesange ved Smag Verden og Mangfoldighedsdage i København - events arrangeret af Københavns kommune i 2013, 2014 og i 2016 ved Letlands Dag i forbindelse med Copenhagen World Music Festival.

På programmet er diverse skandinaviske melodier, lettiske folkesange og nyere lettiske værker.

Tilmelding:

Der er gratis adgang, men af hensyn til kaffen må man meget gerne tilmelde sig senest 27. januar 2017

til kirsten.gjaldbaek@gmail.com 38711825

Foto af koret ved 18.nov. festen af Jørgen Lauterbach

Kuldiga og Biedriba Padure

Borgerforeningen i Padure.

Af: Olav Ernstsén.

H.C. Andersen elskede Skælskør og landskabet omkring byen, og det samme gjorde forfatteren Otto Gelsted, som udtrykte det på følgende måde: ”Der er to steder i verden, hvor det er værd at leve. Det er i mit elskede Grækenland og i Skælskør”. Jeg har også fundet min by, hvortil mine tanker og drømme går hver eneste dag, og det ønsker jeg at udtrykke således:

”Skønhedens urbillede, som jeg bærer i mig, søger jeg ikke i den store verden, den finder jeg i Kuldiga”

Kuldiga er så absolut Kurzemes perle, og de omkring 11.600 borgere i byen kan prale af at bo i den mest charmerende og uspolerede provinsby i Letland, så det er ganske forståeligt, at byen kaldes Pilseta ar dveseli - byen med sjæl, Der er også dem, der kalder den gamle by for Letlands Venedig.

Jeg har været i Kuldiga 5 gange, og jeg ynder at gå igennem de maleriske gader som Baznicas iela, Smilsu iela, 1905 gada iela, Liepajas iela og Raina iela.

En spadseretur ned til floden Venta hører absolut med til et besøg i byen. Her ser du Ventas Rumba, som er Europas bredeste vandfald, og ikke langt derfra ligger en smuk rød stenbro, som fører over til Parventa på den anden side af Kuldiga.

Jeg kunne fortsætte med en lang beskrivelse af den gamle hansaby, men oplev selv byen, besøg også byens kirker, den romersk-katolske kirke Helligtrenighedskirken, den evangeliske-lutherske kirke -Sct. Anna og den ortodokse kirke.

Børn fra Paldure ved Kuldige Kurzeme

Siden december 2014 har jeg haft den store glæde at kende en af Kuldigas unge ildsjæle, som i dag har en stor plads i mit hjerte, og som jeg af og til sender et "rigtigt" brev; ikke e-mails, som efter min mening ikke giver modtageren den samme modtagerglæde.

Med humør, charme og stor indsigt gør hun et stort arbejde i Biedriba Padure, som på dansk nærmest svarer til en borgerforening. Padure ligger omkring 8 kilometer fra Kuldigas centrum i retning mod Ventspils. Padure er kendt for sin herregård Muiza Padure.

Biedriba Padure arbejder ihærdigt for at knytte borgerne, uanset alder, sammen til forskellige former for aktiviteter. Ligeledes arbejder foreningen for at fremme kulturel uddannelse og livsudvikling samt at være opmærksom på tradition og arv.

Foreningen arbejder også med afholdelse af sportsarrangementer og lign. Det er for foreningen også vigtigt, at

man kan give de lokale børn nogle succesoplevelser, og det, at kunne sende børnene af sted på en udflugt eller et lejrskoleophold hører med til de primære ønsker.

Børnene gør et stort arbejde i en køkkenhave, og alt foregår med stor glæde for børnene, som dyrker flere forskellige urter og grønsager.

Da foreningen fattes penge, er foreningen meget afhængig af sponsorstøtte, og heldigvis er der interesse for at hjælpe foreningen. Det har jeg fået skriftlig besked om.

Langt de fleste af børnene kommer fra hjem, hvor hver eneste euro må vendes. Ja, børn er børn, om de bor i Danmark eller Letland, og jeg ser det som en stor personlig glæde, når der bliver gjort noget godt for børnene.

Du kan være med til at støtte Biedriba Padure ved at sende et beløb til:

BIEDRIBA PADURE "ALEJAS" KIMALE; PADURES PAG.
- KULDIGAS NOVADS LV-3321. BANKA SWEDBANK A/S
KONTO LV 28HABA 0551035034846

Nyheder fra Latvian Institute

Patriot båndet

I år er det 10 år siden letterne første gang fejrede deres Patriot Uge, som starter med Lāčplēsis Dagen den 11. november, og som afsluttes med en storslået fejring af Letlands jubilæum 18. november. For at vise deres respekt for Letlands frihedskæmpere og udtrykke deres kærlighed til landet, bærer hundredtusindvis af letterne et lille karmin-rødt-hvidt-karminrødt bånd, - farverne på Letlands flag - fastgjort til pelsen tæt på hjertet. Dette symbol bærer budskabet: "Letland er i mit hjerte, uanset hvor jeg går!"

Traditionen med Patriot Ugen med karmin-hvid-karmin båndet blev igangsat i 2007 af Independent Television Letland (LNT) for at fremme patriotisme og viden om Letlands historie blandt unge. Et eksempel på en misforståelse blandt mange yngre borgere omkring Lāčplēsis Dagen; De tror det er en fødselsdagsfest for den mytiske helt Lāčplēsis (Bjørndræberen), men det er ikke korrekt, det er årsdagen for heroiske lettiske soldaters endelige sejr over Bermondts hær den 11. november 1919.

I dag er ideen med Patriot Ugen blevet en vigtig national tradition efter at være blevet anerkendt og overtaget af det lettiske forsvarsministerium og de nationale væbnede styrker, der får produceret kilometervis karmin-hvid-karmin bånd til nålene hvert år. I hele Letland holdes der kollektive bånd folde møder og flere og flere mennesker støtter op om det - fra børn til seniorer og fra museets medarbejdere til forretningsfolk. Siden starten på denne tradition, er mere end 50 kilometer bånd blevet foldet - mere end 40 tusinde

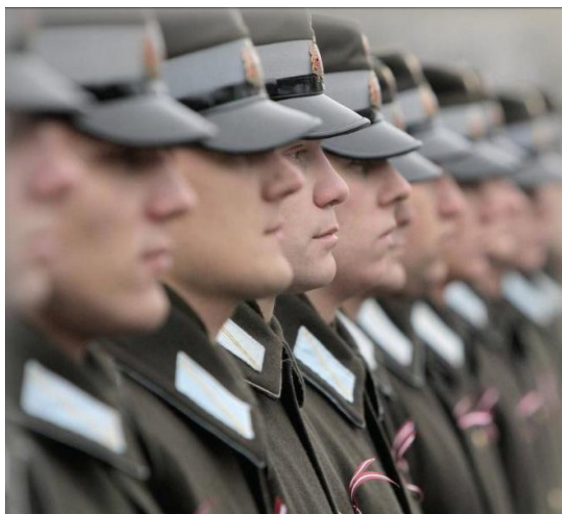
foldede bånd med nål distribueres til folk i Riga hvert år. Folk spørger ofte om den "korrekte" måde at folde og bære karmin-hvid-karmin båndet på. Det bæres med de to løse ender opad og danner en form som bogstavet "V" - et internationalt symbol for "Victory". En alternativ måde at folde båndet er i form af nummer 11 til at repræsentere datoen for den vigtigste sejr for Letland.

Båndene bæres en uge indtil Uafhængighedsdagen, den 18. november, men de fleste mennesker får fat i dem en uge før, og sørger for at de har nogle ekstra bånd til deres familie, venner eller enhver kollega de måtte møde under festlighederne. Det er en fantastisk måde at ære staten Letland og dets folk på, uanset hvor i verden man befinder sig på denne særlige tid, og en mulighed for at huske og dele historien om vores smukke land, dets historie, kultur og helte.

Lāčplēsis Dag eller hvordan de lettiske helte kom til verden.

Patriot Ugen i Letland begynder med en mindehøjtidelighed

på Lāčplēsis Dag og kulminerer med en højstemt fejring af nationens jubilæum. Først skal vi hylde de soldater, der gav deres liv for Letlands frihed, og derefter er det tid til at fejre grundlaget for vores land. De historiske begivenheder, der fandt sted for næsten et århundrede siden skete i omvendt

rækkefølge, måske for at minde os om, at vi skal være på vagt og beskytte vores lands uafhængighed hver dag. Proklamationen af Republikken Letland den 18. november 1918 fandt sted på det nuværende National Teater i Letland i en opstemt og festlig stemning. Ceremonien begyndte med en kollektiv afsyngning af nationalsangen "Gud, velsigne Letland" (Dievs, Sveti Latviju), efterfulgt af taler fra statsmændene Gustavs Zemgals og Kārlis Ulmanis, der talte om den lyse fremtid for den uafhængige stat Letland og dets folk.

På trods af megen optimisme og en idealistisk holdning, vidste de veluddannede ledere i Letland udmærket, at hårde kampe stadig lå foran den nydannede stat for at sikre dens uafhængighed. Og, ja, det gjorde der. Frihedskampene varede i næsten to år, startede med udråbelsen af nationen Letland den 18. november 1918 og sluttede ved underskrivelsen af fredstraktaten med Rusland den 11. august 1920. I Letlands kamp for frihed, var der en kamp, som fik evig berømmelse, og de lettiske soldater, der deltog i den kamp vil altid blive rost som de første helte i det uafhængige Let-

land. Det skete den 11. november 1919, hvor den nydannede lettiske hær, med 15-årige drenge, der kæmpede side om side med erfarne mænd, besejrede de russisk-tyske tropper under ledelse af Pavel Bermond-Avalov, en hær tre gange større end den lettiske .

For at ære denne historiske sejr, blev 11. november straks erklæret en national mindededag og opkaldt efter Lāčplēsis, den stærkeste heroiske karakter i lettisk sagnhistorie. Lāčplēsis krigsmedaljen, tildeles frihedskæmpere for deres ekstraordinære tapperhed og blev den højeste militære udmærkelse i den første stat Letland. Mellem 1920 og 1940 blev medaljen tildelt 2146 nationale helte.

Hvert år på Lāčplēsis dag ærer vi vores helte ved at placere tændte stearinlys i vinduerne i vores hjem eller på 11.

november havnefronten i Riga, opkaldt efter den historiske sejr over Bermondts hæren. Andre traditionelle Lāčplēsis dags aktiviteter er et fakkeltog gennem det gamle Riga, vagtskiftet på Frihedsmonumentet, Økumeniske gudstjenester

i kirkerne i hele Letland samt rekonstruktioner af frihedskampen over hele landet.

Lāčplēsis dag tjener som påmindelse til alle borgere, om at man ikke er født som helt, man bliver helt, og mod er en bevidst beslutning. Således er 11. november en fin mulighed for alle til at granske ens inderste og spørge sig selv - hvad kan jeg gøre for min familie, mit folk og vort land.

Væk helten i dig!

Identitet som kilde til styrke

"Identitet er grundlaget for kreativitet og produktivitet. Der er ikke en eneste person uden en gnist af kreativitet." Det er en udtalelse fra den tidligere præsident for Letland, Vaira Vīķe-Freiberga, der har tilbragt mere end 50 år af sit liv i seks forskellige lande på tre forskellige kontinenter.

Hvordan kan vi besvare spørgsmålet om, hvem vi er? Hvad er det særlige ved os, som gør os, enkeltpersoner, og letterne som nation, forskellige fra milliarder af andre, der bor i denne verden? En dybere forståelse af vores egen identitet gør os unike og interessante for andre.

I globaliseringens tidsalder betragter mange unge sig selv som borgere i verden, hvorfor nationalitet som en del af vores egen identitet spiller en aftagende rolle. Men den nationale identitet - forbindelsen til et fødested eller stedet hvor vores forældre har rod - går dybere end at tale et bestemt sprog eller have et bestemt pas. Vores system af værdier, måde at tænke på og modeller for adfærd, samt vores sans for humor, er rodfastet i vores tilhørsforhold til en bestemt kultur og tradition. For eksempel: hvilket andet land i Europa har bevaret viden om spiselige svampe eller egenskaber ved lægeurter, og hvor ellers udspiller det daglige liv sig i overensstemmelse med månekalenderen og hvor anvender man forfædrenes viden? Den historisk lettiske respekt og kærlighed til naturen omformes til innovative ideer i design, arkitektur, forretningsliv og videnskab.

Identitet er som det menneskelige DNA, som vi ikke kan ændre så let som et navn i passet. Måske forstår vi det først

fuldt ud, når vi oplever andre kulturer og lande, får forståelse for, hvor forskellige vi er eller hvor meget vi ligner hinanden. Det lettiske folk har ikke kun deres unikke foretrukne lugt og smag, men også en særlig hensyntagen til

deres familie og loyalitet over for venner. Selv havearbejde planlægges efter forfædres knowhow fremfor efter den moderne romanske kalender.

Vi kan forsøge at blive englændere, franskmænd eller skandinaver, eller vi kan vælge en anden vej - fortsat at være lettiske, bevare vores tilhørsforhold til dette land med stolthed, uanset hvor vores skæbne bringer os hen. Som med træer: stærke rødder tillader os at vokse os stærke og respekterede af andre. Lad os være stolte af os selv, af resultaterne af vores landsmænd og vores land, Letland, uanset hvor og hvornår det er muligt!

Riga vil være en af Europas smarteste byer

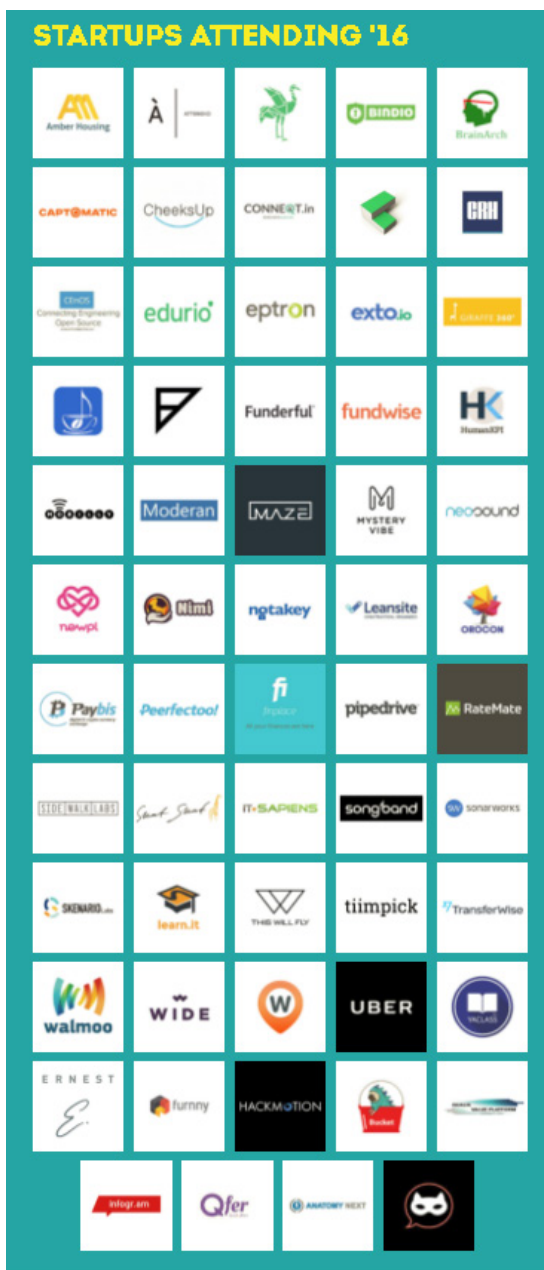
En ny teknologi, der kan styre byens infrastruktur bliver i øjeblikket testet i Riga, og forhåbentlig, vil det gøre det muligt at ændre den lettiske hovedstad til en af de smarteste byer i Europa.

Denne udtalelse kom fra det lettiske teleselskab Lattelecom på den digitale friheds festival. Det er en global teknologi, politik, opstart og livsstils festival, der samler mere end 1000 nye teknologi iværksættere, politikere, investorer, eksperter, journalister og studerende fra hele verden i Riga,

og i år blev det afholdt 27-29. november

Den nye teknologi er trådløs og er specielt tilpasset det såkaldte "genstandes internet", hvilket gør det muligt at fjernstyre og automatisere byens infrastruktur. "Det betyder, at alle enheder vil blive forbundet i et enkelt netværk, hvilket betyder, at der ikke vil være behov for manuelt at læse vandmålere, kigge efter skader i rørsystemer, styrer byens lys, efterlade dem tændt, selv når gaderne er tomme, eller fjerne papirkurven fra beholdere, før de er fulde," forklarer Lattelecom chefen Kerli Gabriloviča. Denne genstandes internet-teknologi testes i Riga og andre byer i landet.

<http://www.digitalfreedomfestival.com>

25 års samarbejde LV-DK

Ny rapport: 25 års økonomisk partnerskab, handel og investeringsmuligheder

Den 24. august 1991 genetablerede Danmark diplomatiske forbindelser med Letland. Nu hvor vi fejrer de 25 år, har vi taget bestik af de forretningsmæssige relationer. I publikationen præsenterer vi oplysninger om den bilaterale handel og danske investeringer i Letland samt grundlæggende fakta om den lettiske økonomi og dens tiltrækningskraft.

Letlands økonomi er stærk, og en af de hurtigst voksende økonomier i Europa

Siden 1992 er Letlands BNP mere end fordoblet og er i øjeblikket omkring 5.467.000.000 €. I 1992 var det lettiske BNP per indbygger omkring 25 pct. af det danske BNP per indbygger. I dag er det vokset til 50 pct. af det danske niveau. Efter tocifrede væksttal i 1990'erne og midten af 2000'erne, er Østersøområdet trådt ind i hvad nogle kalder det "nye normale", med forventede vækstrater omkring 3-4 pct.

De Dansk-Lettisk økonomiske forbindelser vokser igen. Danmark er den 8. største udenlandske investor i Letland, med akkumulerede investeringer til en værdi 656 mil € i 1. kvartal 2016, svarende til 5 pct. af alle udenlandske investeringer i Letland (2004-2015). Dette tal er stigende og illustrerer en fortsættelse af den positive udvikling også efter afslutningen af den finansielle krise.

Ca. 250 danske virksomheder er aktive i Letland, og findes i alle størrelser, men er primært små og mellemstore virksomheder. To af disse virksomheder beskæftiger dog mere end 500 personer hver.

Danske-ejede virksomheder i Letland havde en samlet omsætning på 575 mil € i 2015, svarende til 2,4 pct. af Letlands BNP. Ud over dette beskæftigede dansk-ejede selskaber i alt 6.330 mennesker, svarende til 0,7 pct. af den samlede beskæftigelse i Letland.

Danske virksomheder dækker en bred vifte af sektorer. De fleste er aktive inden for følgende sektorer: landbrug, energis, rådgivning, skovbrug, metal, og transport.

I dag eksporterer Letland varer og tjenesteydelser til en værdi af mere end 550 mil € årligt til Danmark, hvilket gør Danmark til det 8. største eksportmarked. Dette tal er steget med næsten 60 pct. i løbet af de sidste 10 år. I 2015, importerede Letland for 517 mil € varer og tjenesteydelser fra Danmark, hvoraf ca. 90 pct. er varer inden for fremstillingssektoren.

Lettisk produktion og eksport til Danmark er en del af værdikæden og værdiskabelse for danske virksomheder. Mange virksomheder og lokale banker i Letland bekræfter at der er en stigende tendens og at det er en måde at forbedre konkurrenceevnen for virksomhederne.

Hvorfor er Letland attraktiv for danske virksomheder?

De hyppigst citerede grunde til at gøre forretning i Letland har at gøre med omkostningerne og nærhed:

- Pris og lønniveauet er væsentligt lavere end i Danmark
- Let tilgængelige og billigere råvarer
- Veluddannet arbejdsstyrke med et flertal af især yngre mennesker, der taler engelsk
- Kulturelle forskelle er til stede, men ikke overvældende
- Tæt på Danmark og let at nå
- Letland fungerer som et forbindelsesled mellem øst og vest
- Stærke relationer til både de nordiske lande og Nord- og Østeuropa
- Letland er et stærkt logistikks knudepunkt
 - o Riga lufthavnen er den største lufthavn i Baltikum
 - o Air Baltic har et netværk af flyvninger i Rusland og andre østeuropæiske lande
 - o Riga, Ventspils, og Liepāja havne tilbyder konkurrencedygtig håndtering og transport

Bistand fra den danske ambassade med at lave forretninger i Letland

For virksomheder, der er interesserede i at komme ind på

det lettiske marked, kan den danske ambassade i Riga tilbyde skræddersyede tjenester. Gennem en tæt dialog, sigter vi mod at identificere virksomhedens behov og udvikle løsninger - gennem ambassadens kompetencer, erfaring, information og netværk - baseret på disse behov.

For yderligere oplysninger om disse emner, lettisk beskatning, særlige økonomiske zoner, sikkerhed og lokale udfordringer - se den fulde rapport som kan findes i engelsk udgave på

<http://letland.um.dk/da/Nyheder/newsdisplaypage/?newsID=4316CB90-03A4-4F63-9A02-FB7EB2B68620>

Kære medlemmer

For efterhånden mange år siden skrev jeg en lille bog om de baltiske landes historie beregnet til undervisning i gymnasiet og hf. Den udkom på forlaget Frydenlund som en del af deres serie "Det 20. århundredes historie". Til denne bog oversatte jeg til dansk en lang række kildetekster, som skulle bruges til undervisningen. Til min store glæde har jeg fundet ud af, at de stadig findes og at hjemmesiden <http://www.his2rie.dk/> stadig er i drift.

Hvis det skulle have de ærede medlemmers interesse, så kan udvalgte kildetekster til Baltikums historie på dansk ses her:

<http://www.his2rie.dk/kildetekster>

<http://www.his2rie.dk/kildetekster/de-baltiske-lande-letland/>

Med venlig hilsen

Peter Kyhn, Journalist & author

Mannarp 4533 24294 Hörby, Sweden

Tlf: +46 415 50066, Mobil +46 702 31 22 80

Program for den afholdte fejring af 25 års frihed:

25 års selvstændighed: Udviklingen i de baltiske landes civilsamfund gennem de 25 år.

Tirsdag den 22. november 2016 kl. 17:30-21:00:

Filip Kirkes Menighedssal. Kastrupvej 57, 2300 København S

Kl. 17:30 i Kirken: Andagt v. *Bo Heikendorf Petersen* med baltisk tema.

Derefter program i **Menighedssalen** fra kl 18.00 til 21.00

Velkomst ved *Jens William Grav*, koordinator Østersø NGO Netværk Danmark.

Indledning om Baltikum 1990-91 ved *Per Carlsen*, tidligere dansk ambassadør i Litauen, Rusland og Letland.

Civilsamfundets udvikling gennem de sidste 25 år

Urmo Kübar, Network of Estonian Non-profit Organizations (NENO) and Round it Up, NGO-rådgiver for Estlands præsident

Kristine Zonberga og *Ilze Rukere*, Civic Alliance Latvia,

Arunas Bliudzius, Association Norden Lithuania,

Spørgsmål og svar fra alle 3 baltiske oplægsholdere.

Pause med let servering af kaffe/the og brød

Ca. 19:35 Koncert med *Københavns Lettiske Kor*

Kl. 20:00 Civilsamfundets samarbejde med regeringerne

Ambassadør *Mārtis Volmer*, Estland

Ambassadør *Kaspars Ozoliņš*, Letland

Ambassadør *Gintė Bernadeta Damušis*, Litauen

Litauisk musikalsk indslag v. *Uffe Flong* og *Stephan Lötze*

Estisk kulturelt indslag

Kl. 21:00: Afslutning ved *Jens William Grav*

Vær opmærksom på, at de udenlandske gæster taler engelsk, og at der ikke er oversættelse. Arrangementet er gratis.

Tilmelding senest 17. november til mail@bs-ngo.dk

Koordinator Jens William Grav, Kastrupvej 78 3. th, 2300 København S
E-mail: mail@BS-NGO.dk Telefon 32 59 44 91 www.BS-NGO.dk

Fejring af 25 året

Knap 100 mennesker deltog i fejringen af 25 året for de baltiske landes selvstændighed i 1991

v. Jens William Grav, formand for Filips Sogns Menighedsråd

Menighedssalen i Filipskirken var fyldt til bristepunktet den 22. november 2019, da Filipskirken sammen med Østersø NGO Netværk Danmark, med særlig fokus på civilsamfundets udvikling fejrede 25 året for Estland, Letland og Litauens selvstændighed i 1991.

Markeringen blev indledt med en andagt ved Filipskirkens præst, Bo Heikendorf Petersen. Han kom i sin prædiken bl.a. ind på forskellige begivenheder i forbindelse selvstændigheden, bl.a. fjernelsen af Leninstatuer i de enkelte lande. Han boede selv i begyndelsen af 90'erne ½ år i Letland. Da vi gik fra kirken ind i menighedssalen blev vi mødt med musik fra koklespilleren Anita Vizina Nielsen. Det var en meget fin overgang.

Tidligere ambassadør i Litauen, Rusland og Letland, Per Carlsen, indledte med personlige oplevelser omkring selvstændigheden og årene derefter. Det var en periode med en handlekraftig dansk regeringspolitik, oprettelse af ambassader, Demokratifond og en aktiv støtte til de nye demokratier i Øst- og Centraleuropa. Da de baltiske lande blev medlem af EU blev støtten kraftig reduceret og i dag er det meget begrænset eller helt skåret væk.

Repræsentanter for civilsamfundsorganisationer i de baltiske lande var inviteret til at give en orientering om situationen i landene i dag. Urmo Kübar fra Network of Estonian Non-profit Organizations og Round It Up og nyudnævnt NGO rådgiver for Estlands præsident, Kristine Zonberga og Ilze Rukere fra Civic Alliance i Letland, og Arunas Bliudzius fra Association Norden i Litauen, gav et spændende indblik i civilsamfundets store indsats og betydning for de enkelte

landes udvikling i de sidste 25 år, herunder deres bidrag til at mindske spændinger mellem de forskellige etniske grupper gennem samarbejde uanset nationalitet. Der er fx en inddragelse af civilsamfundsorganisationerne i landene, der er meget tættere end i Danmark. Hvem kan fx forestille sig i lyset af vores forhandlinger i øjeblikket om nyt regeringsgrundlag, at fx civilsamfundsorganisationer blev inddraget som det er tilfældet i Letland. Der er også løbende drøftelser året igennem mellem civilsamfundsorganisationer og de enkelte ministerier og der foretages en årlig rapportering af samarbejdet. Det virker som både en mere åben og mere intensiv proces som vi godt kunne lære noget af.

Også ambassadørerne i Danmark for de baltiske lande var inviteret til festlighederne. Märt Volmer, Estland, Kaspars Ozoliņš, Letland og Ginte Bernadeta Damusis fra Litauen fortalte om regeringernes samarbejde med civilsamfundet og den store betydning, som NGO'erne tillægges i regeringernes politik i de enkelte lande.

Märt Volmer, fremhævede, at de tre baltiske lande for 25 år siden startede fra nul med opbygningen civilsamfundet. I Estland var det dog muligt at bygge videre på en gammel tradition med organisering af løse netværk. Det var måske årsagen til, at der allerede den 10. oktober 1991 blev dannet den første paraplyorganisation for NGO'er. Danmark og de andre nordiske lande spillede en central rolle i den forbindelse. I dag er civilsamfundsorganisationernes rolle anerkendt af alle politiske partier. Organisationer modtager offentlig støtte ligesom de modtager voksende bidrag fra ikke- offentlige kilder.

De baltiske NGO-repræsentanters indlæg og den estiske ambassadørs Ozoliņš Ozoliņš indlæg kan ses på www.bs-ngo.dk. De musikalske indslag stod Københavns Lettiske Kor, Stephan Lötze og Uffe Fløng fra Filipskirken samt koklespilleren Anita Vizina Nielsen for.

Det var en fantastisk oplevelse at høre Københavns lettiske

Kor og da den ”vikarierende” nationalsang blev sunget rejste alle sig op. Den lettiske nationalhymne var forbudt i Sovjet-tiden. Derfor sang man i stedet folkesangen Pūt Vējiņi og alle letter, hvad enten de allerede sad i Sibirien og længtes hjem, eller stadig var i Letland, vidste, at den melodi og tekst ”vikarierede” for den forbudte nationalhymne. Alle letter, der har oplevet Sovjettiden, kender til dette og reagerer derfor stadig på også denne sang for at mindes, at frihed ikke er en selvfølge.

En meget engageret Stephan Löetzke og Uffe Fløng spillede litauisk og litauisk inspireret musik. Aftenens musikalske indslag sluttede med et stykke estisk musik spillet af kokle-spilleren Anita Vizina Nielsen med bistand af Uffe Fløng. Det var en god afslutning på en vellykket aften.

Paneldeltagerne

Nyt fra Allan Fisker

Så er en mangeårs beskæftigelse med indsamling af metal-skrot til salg slut. Det blev hentet i dag!

Det er for hårdt for mit helbred, og det er for dårligt betalt.

Når den sidste 45 fods container med nødhjælp er sendt til Letland, er jeg heller ikke afhængig af pengene til fragten.

Hvornår den kan sendes, er uvist, da hele Ppladsen hvor den skal stå, er brudt op og der står en kran.

Men jeg er blevet lovet, at der bliver plads når Fossen er lavet færdig. Fossen bliver bygget kunstigt og skal bruge regnvand fra området.

Jeg har pengene til sidste container på kontoen, så metal-pengene går til julehjælpen i Ukraine i år via kirken. De har ikke denne gang kunnet skaffe dem, men giver julehjælp her sammen med Frelsens Hær. Aldrig har så mange før søgt her, efter de nye regler for kontant hjælp.

I Ukraine må de ældre tage overtøj på i seng for at holde varmen, selv en appelsin og et æble er en fin gave der.

Mine sjældne Lego biler er solgt over nettet og har indbragt ca. 5000 kr., så kan de også hjælpe nogle.

Alt hvad jeg har samlet af samleobjekter, er der en dygtig sælger der uden vederlag sælger for mig. Det er han bedre til end mig.

Jeg skal jo have kælderen ryddet, men ikke til januar som en varmemester kom og sagde til mig, jeg var også på et møde forinden lovet længere tid. Han havde ikke bemyndigelse til at jage mig ud før tiden.

Men jeg har ad anden vej fået et meget mindre men passende rum på Toveshøj. Der kan jeg have mit værksted, cykel og trailer samt samle til kirkens nødhjælp. De kan med bil hente hos mig så jeg ikke skal cykle de mange flyttekasse fulde til Hasle som før.

Jeg bliver jo også snart 73 år, og det er da et privilegie at kunne være til hjælp for mange andre.

Det giver livet mening, det at kunne give, gør en rig på noget, der ikke kan stjæles fra mig.

Jeg møder smil og opmuntringer alle vegne, jeg bliver givet frugt, kager samt noget at give til andre.

I svømmebadet i Gellerup er der stort set hver fredag en flok børn der gerne vil lege med mig, og det elsker jeg. Det gør også mig så glad.

For dem er jeg ikke bare en gammel mand men en ven, dem kan man aldrig få for mange af.

Jeg er nu kommet over kvæstelserne jeg fik i svømmebadet da en stor dreng for 8 uger siden sprang ud og ramte mig meget uheldigt.

Jeg har været sort/blå fra lænd og helt ud i tæerne, jeg kunne ikke bøje knæ og fod, som var voldsom hævet. Det var på et uheldigt tidspunkt, så jeg ikke fik container af sted eller flyttet ret meget.

Meget har jeg nået her på det sidste da det har været godt vejr. Men der er nok at se til stadigvæk, glæder mig til flytning er ovre.

Juleaften er jeg på fjerde år med som hjælper i Gellerup kirke, jeg blev spurt om jeg ville igen.

Da det er et virkelig godt arrangement, ledet af en fantastisk sognemedhjælper Bit Boel Buhl vil jeg selvfølgelig gerne.

Hvis ikke jeg kan være noget for nogen i julen, så siger den mig ikke så meget.

Med de aller kærligste hilsener

Allan Fisker

51255251.

Se nærmere side 7

18. nov. på Vestre Kirkegård

Fredag den 18. november var en fin solskinsdag. Hen ved kl. 4 samledes en lille gruppe mennesker ved Det Østre Kapel på Vestre Kirkegård. Nu var det ved at blive mørkt og de stod i en lille bue foran det lettiske mindesmærke og frøs lidt og trampede med fødderne for at holde varmen. Blandt deltagerne var Virginia Kazans, hun var den ældste af deltagerne, hendes søn havde kørt hende derud. Hun har fortalt at da hun startede med at komme herud og det må være i tiden efter 1946, da var der en stor skare af mennesker, flere hundrede letter, der mødtes her. Bagved mindesmærket ligger mange af disse mennesker begravet, Anita Rand-Jørgensen, som også var til stede, har fortalt at hendes forældre ligger begravet der.

På mindestenen står skrevet noget i retning af: "Jeg drømmer om mit land, når jeg lægger mit hoved på puden".

Ambassadøren holdt som sædvanligt tale og lagde en fin blomsteropsats og tændte to lys. Så sang tre lettiske piger fra Københavns Lettiske Kor tre sange, og så stod vi lidt og

talte og så opløste gruppen sig.
En smuk tradition at mindes de mennesker som flygtede
fra anden verdenskrig til et nyt land på Letlands national-
dag den 18. november.

Tekst og foto LN

Kontingent 2017!!

Moldova og Talsi samarbejder

Moldova og lokale iværksættere i Talsi-regionen påbegynder et samarbejde

I Talsu Novads nyhedsbrev (avis), **"Talsu Novada Zinas"**, for den 15. september 2016 kan man læse følgende: Den 8. september fik Talsi og Roja distrikt besøg af forretningsfolk fra Moldova. De fortsatte de igangværende forhandlinger for at opbygge et samarbejde mellem Moldova og virksomhederne "Zvejnieku Saimniecība IRBE" og „Talsu piensaimnieks”.

Af hjemmesider fremgår (JL):

"Zvejnieku Saimniecība IRBE" er en fiskerivirksomhed, der blev grundlagt i 1996. Den ejer 8 fiskefartøjer der har basis i havnen i Roja. De fisker efter sild og brisling i Riga-bugten.

Mejerivirksomheden "Talsu piensaimnieks" er den førende producent af Talsis runde oste. Mejeriet blev grundlagt i 1922, og det blev i de følgende år lagt sammen med flere andre mejerier i området.

I avisen hedder det videre:

Der har tilbage fra maj i år været tale om eventuel eksport, da lokale forretningsfolk sammen med Talsi kommunale ledelse besøgte Moldova. De lettiske og moldoviske forretningsmænd ønskede at høre nærmere om de lokale planer og at stifte bekendtskab med produktsortimentet. Seks forskellige kommercielle operatører ankom til Roja. Hos "Zvejnieku Saimniecība IRBE" mødtes de med salgschef Eric Aizpurve. Gæsterne var sammen med Talsis kommunale ledelse - borgmester Aivars Lācarus og kommunaldirektør Aldis Wilson samt medejer af "Zvejnieku Saimniecība IRBE", Lauris Jirgens. Han fortalte, at selskabet ejer syv fartøjer, der fisker efter sild i Rigabugten. Virksomheden beskæftiger omkring 100 ansatte, og den forsyner primært

kunderne med frosne fiskeprodukter. De Moldoviske forretningsmænd viste interesse for køb af fiskeprodukter, nemlig selskaberne „Telemar” og „Fabi&Lina”, hvis generaldirektør Marian Telek, ejer en logistikvirksomhed og et butiks netværk i Moldova.

Letland kan forsynes med frugt fra Moldova, men iværksætteren sagde, at det er meget nødvendigt at få 3 mm krydsfiner til Moldova, til de færdige beholdere til frugt og grøntsager, og det ville være fantastisk, hvis Talsi Region kan finde et firma, der er i stand til at producere et sådant materiale.

Gæsterne besøgte også Talsi kommune, hvor de mødtes med ledelsen af mejeriet ”Talsu piensaimnieks”- Daini Norenbergu og Ilgoni Kalnmalusamt – og med formanden for Talsis forretningsklub Andi Roerich. Under mødet blev der diskuteret forskellige muligheder for samarbejde inden for erhvervslivet. Moldoverne er klar til at købe produkter fra ”Talsu piensaimnieks”, og de bad om mulighed for at give de moldoviske mejeriselskaber teknologisk rådgivning.

De Moldoviske iværksættere besøgte også Valdemārpils. Her så de ”ROJA F.C.T” fiskefabrik og ”Talsu piensaimnieks”s produktionsanlæg. Interessen fra Moldovas forretningsfolks side skal man takke den lettiske ambassade i Moldova for, især Georgi Tofan, som meget aktivt har udviklet samarbejdet mellem Talsi kommune og Republikken Moldova.

Tekst og foto (i Talsu Novada Zinas): Inga Priede

Talsu Novada Zinas, 15. september 2016 kan ses på dette

link:

www.talsi.lv/uploads/filedir/TALSU%20NOVADA%20ZINAS/2016/talsunovadazinas17_1-12.pdf

På websiden ”<http://www.talsi.lv/moldova-orhei>” kan man læse mere om venskabsforbindelsen mellem Talsi og byen Orhei i Moldova. Her kan man også se billeder fra udvekslingsbesøgene:

Orhei, en kommune i Moldova

Orhei er en by og det administrative center i distriktet Orhei i Moldova med 32.000 indbyggere. Orhei ligger ca. 40 km nord for hovedstaden, Chisinau.

Venskabsaftalen blev underskrevet i 2015 mellem Talsi kommune og Orhei kommune. Den indebærer, at Talsi Kommune og Orhei Kommune vil fremme den gensidige udveksling af delegationer i den hensigt at blive fortrolig med både kulturarv og traditionelle værdier og med moderne økonomi, kultur, uddannelse og sport.

Efter et år, den 1. marts 2016, blev der underskrevet kommunale internationale samarbejdsaftaler mellem Ohrei by og Talsi.

Aftalen har til formål at fremme udviklingen af tværkulturelle og offentlige kontakter, at fremme den moderne udvikling i de to områder og at pleje den historiske kulturarv og de traditionelle værdier. Det vigtigste mål - at etablere infrastruktur og økonomisk udvikling.

*Med forbehold for
fejl og misforståelser.
Oversat og bearbejdet af
Jørgen Lauterbach*

Foto: Jørgen Lauterbach

Bestyrelsen

	Kirsten Gjaldbæk Kongstedvej 12 2700 Brønshøj Formand	tlf. 3871 1825 kirsten.gjaldbaek@gmail.com
	Niels Bendix Knudsen Lille Havelsevej 86 3310 Ølsted Næstformand	mobil 40312345 nbendix@mail.dk
	Aase Lundbye Gustav Esmanns Allé 6 2860 Søborg Kasserer	mobil 2532 0470 aaselundbye@gmail.com
	Lis Nielsen Rosenlundsvej 8 3650 Ølstykke Redaktør	mobil 23444179 lis.hazel.nielsen@skolekom.dk
	Anita Vizina Nielsen Lyngborghave 32 2.TV 3460 Birkerød Næstformand	dk. tlf. 4031 4959 jvizinanielsen@webspeed.dk lettisk tlf. 371 29326966 anitaviz@inbox.lv
	Anda Dyrlund-Parbst Horserød byvej 3 3000 Helsingør Webmaster	tlf. 2016 0963 anda.zarane@gmail.com
	Peter Fjerring Frederik VI's Allé 6, 1th 2000 Frederiksberg Bestyrelsesmedlem	mobil 2025 1783 peterfjerring@hotmail.com
	Anita Vogelius Anne Mette Johannsen suppleanter	anitensis@hotmail.com amj2002@ofir.dk

Foreningen....

Foreningen Danmark-Letlands medlemsblad udsendes til alle medlemmer.

Indlæg og udklip er meget velkomne og sendes til redaktør Lis Nielsen (lis.hazel.nielsen@skolekom.dk). Vi kan ikke love at bringe alle indlæg, ligesom vi forbeholder os ret til at redigere i det indsendte. Vi ser gerne at artikler på engelsk eller lettisk er oversat når vi modtager dem.

Foreningen Danmark-Letland er stiftet i august 1992 i København af en kreds af private personer med interesse for Letland.

Formålet med foreningen er:

På alle måder at styrke og udvikle venskab mellem det lettiske og danske folk, samt oplyse om Letland.

Som medlem af foreningen kan optages enkeltpersoner, husstande, foreninger, virksomheder, kommuner, menigheder, organisationer mv. med interesse for dansk-lettiske relationer.

Foreningen er landsdækkende. De fleste arrangementer finder sted i Københavnsområdet, men der opfordres til lokalt arbejde også andre steder i landet. Hos Fremad Rejser, Vesterbrogade 37, 1620 København V tlf.: 33 22 04 04, får medlemmer af Foreningen Danmark-Letland rabat på rejser til Letland.

Indmeldelse i Foreningen Danmark-Letland sker ved henvendelse/indbetaling til kasserer Aase Lundbye.

Foreningens girokonto er: 07 736 54.

Bankoverførsel via netbank sker til:

Danske Bank, reg. 1551, konto 000 0773 654

Årskontingent:

Enkeltpersoner	250 kr.
Husstande	350 kr.
Unge under 26 og pensionister	175 kr.
Organisationer m.m.	550 kr.

Nyttige adresser

Letlands Ambassade i Danmark,

Rosbæksvej 17, 2100 København Ø

Tlf. 3927 6000

embassy.denmark@mfa.gov.lv

www.am.gov.lv/copenhagen

Ambassadør: Kaspars Ozoliņš

Tredje sekretær: Linda Kucina

Økonomisk rådgiver: Ivars Žukovskis

House Manager: Kaspars Judzis

Den Danske Ambassade i Letland,

Pils iela 11, Lv-1863 Riga, Latvia

Tlf. +371 6722 6210

rixamb@um.dk, www.ambriga.um.dk/da

Ambassadør: Hans Brask

hanbra@um.dk

Konsul/Attaché:

+371 6722 6210 ext. 16 /mob. +371 2612 1002

Det Danske Kulturinstitut i Riga,

Mūkusalas iela 3, Riga, LV-1423, Letland

Tlf.+371 728 99 94

Tlf.+371 728 82 21

[mailto: dkl@dkl.lv](mailto:dkl@dkl.lv)

Leder: Simon Drewsen Holmberg.

Det Danske Kulturinstitut i København

Vartov, Farvergade 27 L, 2. sal, 1463 Kbh K

Leder Michael Mørch.

Foreningens hjemmeside: www.danmark-letland.dk

Webmaster: Anda Dyrlund-Parbst

Kode til at se seneste numre af bladet: [vairalat](#)

KALENDER for 2017

31. jan 2017 kl. 19 Koncert i Aalholm kirke med Københavns Lettiske Kor.
Se nærmere side 34.
4. april 2017 kl. 19 Generalforsamling i Kilden Nygårds Plads 31, Brøndbyøster. se side 8.
Offentlige transportmuligheder: bus 9A, bus 13 eller s-tog: Brøndbyøster St.

K
O
N
T
I
N
G
E
N
T

2
0
1
7

!
!
!

*Talsi sø fotograferet fra borgbakken.
Foto Uldis Balga, Talsi.*